

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.	— fl.
Fél évre	4 kor.	— fl.
Negyed évre	2 kor.	— fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlkozásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1903. Január 28.

18. szám.

Ismét egy lövés.

Még be sem gyepesedhetett az orgyilkos módon, orozva, leshelyről lelőtt boldogult Krikszán János kartársunk sirdombja, még alig kapta el lenge szárnyain a szellő annak a lövésnek a füstjét, mely komándoszóra Bercze Mihály kartársunkra a farkasvölgyi erdőben tétetett, már ismét eldőrdült egy lövés, mely azonban szerencsére most az egyszer nem kartársunknak volt szánva, hanem általa tétetett végszükségében az őt támadó s életét fenyegető vadorzóra.

Mint egy rövid táviratból értesülünk, Csányi János m. kir. erdőőr, ki a szászsebesi m. kir. erdőhivatal szászvárosi erdőgondnokságának kerületében teljesíti szolgálatát, folyó hó 17-én önvédelemből lelőtt egy vadorzót, kit veszedelmes sebével a többi társai magukkal vittek.

Az erdők rengetegének mélyén lefolyt drámáról a szűk szavu távirat csak ennyit mond, a közelebbi körülményeket nyilván majd csak később fogjuk megtudhatni, melyek majd teljes világosságot fognak vetni arra, hogy indokolt és helyen való volt-e az alkalmazott lövés. mégis nem zárkozhatunk el attól, hogy már most ne tárgyaljuk az esetet s ne vitassuk meg előre az eshetőségeket, melyek ennek

az ügynek bírósági tárgyalásánál előtérbe nyomulhatnak.

A cselekmény jogos vagy jogtalan voltának a mérlegelésénél a bíróság mindenesetre arra irányozza a figyelmét, hogy vajjon a fegyverhassználatra vonatkozó és a földmivelésügyi által a belügyministerrel egyetértőleg kiadott 1895 évi 72086 számú szabályrendelet 3 és 4 §-aiban foglalt utasítások betarttak vagy megsértettek-e Csányi János erdőőr által akkor, midőn a vadorzó elien fegyverét használta.

Lehet, hogy akadnak tisztelt olvasóink közt olyanok, kik az idézett szabályrendeletet s kivált annak fent megjelölt szakaszait vagy egyáltalában nem ismerik, vagy ha ismerték is, tartalmukról már megfeledkeztek, ezért helyén valónak találjuk ezt a két szakaszt teljes szövegében közölni, mely a következő;

3. §

A szolgálatot teljesítő erdőőr az előirt fegyver használatára jogosítva van az ellen:

1. a ki őt nyíltan vagy orvul, élete vagy testi épsége ellen irányult szándékkal megtámadja;

2. ha tetten ért, vagy alapos gyanuval terhelt egyén felfegyverkezve lévén, az első felszólítás daczára magát önként meg nem adja s illetve a nála levő fegyvert vagy más életveszélyt okozható eszközt a felhívás után el nem dobja, vagy esetleg védett helyzetéből előjönni vonakodik;

3. a ki figyelmeztető utasításainak őt

szolgálatát teljesítésében meggátlandó, tettelesen ellenszegül;

4. a ki mint iöbbször büntetett kártevő előzetes felhívásra az erdőből való kivezetés ellen tettelesen ellenszegül.

4. §

A fegyverhasználat joga azonban feltétlenül megszűnik mindazon esetekben, midőn a kártevő a netalán megkísérlett ellenállás vagy támadás után magát megadja vagy megfutamodik.

Általában azokban az esetekben is, midőn a fegyverhez nyulás feltételeinek egyike vagy másika fenforog, az erdőőr fegyverét csak azután használja, miután minden enyhébb eszközök alkalmazása eredménytelen maradt s még akkor is a legnagyobb kimélettel és csak oly mérvig, a mely a támadás visszaverésére vagy az ellenállás legyőzésére elkerülhetlenül szükséges. A fegyver tehát mindenkör óvatosan használandó, különös figyelemmel arra, hogy az ember élete lehetőleg kiméltessék s szükségtelenül veszélynek ki ne tétessék. Ehhez képest és a mennyiben azt a viszonyok megengedik, előbb a kevésbé veszélyes fegyver (szurony) használandó, mire nézve határozó befolyással bír még az is, vajjon az ellenszegülő szintén fegyverrel és pedig milyennel, vagy mily nemű testi sértést okozható eszközzel van ellátva.

Ezek tehát azok a szabályok, melyeket az erdőőrnek zzemelőtt kell tartania akkor, midőn abba a kényszerhelyzetbe jut, hogy fegyverét

emberiársával szemben használni kénytelen. Ezeknek a szabályoknak az átlépése azonban vajmi könnyen megeshetik! Hiszen annak az erdőőrnek akkor, midőn a körülmények fegyverének használatára kényszerítik, alig lehet ideje arra, hogy a paragrafusokon elméjét hirtelen végig futtassa, a megtámadója, testi épiségének vagy életének veszélyeztetője is nyilván alig lenne hajlandó várni addig, míg szolgálati könyvét előveszi és abból a vonatkozó szakaszokat kikeresvén áttanulmányozza. Ilyen helyzetben bizony nem lehet sokáig mérlegelni a szándékolt cselekedet helyes vagy helytelen voltát, hanem a végzetes pillanat maga szüli meg a hirtelen elhatározást s az egyszer már kilőtt golyót többé nem lehet röptében vizszatartani.

Azt, hogy olyan erdőőr is akadna, ki nem csak a végszükség által kényszerítve, hanem csak amugy kedvtellésből, talán túl szilaj vérenek lecsillapítására, vérszomja kielégítésére lödözze le az embereket, még csak elképzelni sem lehet, hanem a Csányiéhoz hasonló esetekben mindig biztosra vehetjük, hogy az önvédelem végső eszköze elkerülhetlen volt s ha ezt a már hivatalos esküjénél fogva is szavahihetőnek vehető erdészeti vagy vadászati altiszt állítja, teljesen el is hisszük, de kérdés, hogy milyen álláspontot foglal el a bíróság, mely mindig kézzelfogható bizonyítékokat s lehetőleg mindenre szemtanukat kíván.

Miután pedig az erdőőr többnyire csak

TÁRCZA.

Benyhe Palkó.

Irta: Pásztor József.

Három leány ült az utcán, a kispadon. Nevetgéltek s a csillagokat nézték. Tisztán, frissen hallatszott hangjuk az est csöndjében, itt-ott kutyák vakkantottak s messziről trombitás banda hangja verődött feléjük.

— A herkulesnek fujják! — szólt az egyik leány.

— Vagy négy legényt földhöz lapított már, — mondta a másik.

— Hát nem akad böcsületes magyar legény, a ki embörségre tanítaná? — kérdezte a harmadik.

— Földhöz vágná Benyhe Palkó: tudom Istenem! — kiáltott az egyik leány, s még hangosabban folytatta:

— Kit látok? Farkas a kertben! Benyhe Palkó!

S a többi utána kiáltotta:

— Benyhe Palkó! Benyhe Palkó!

Az ut közepén egy alak állt meg. A por csendesen leszállt körülötte. A mikor a leányok hangját hallotta, lassan, nehézkesen közelebb jött. Hatalmas teste alatt szinte meghajolt a föld. Piszkos gatyája volt rajta, a mellénye félig nyitva volt, néhány gomb lehullott róla, kis, zsiros kalapját egy kicsit a szemére húzta. Az árokparton megállt s csendesen morogta:

— Adjon Isten...

— Messze-e, Benyhe Palkó? — kérdezte tőle az egyik leány.

— Hazafelé mögyök, felelte a legény komoran.

— Merre járt kend? — kérdezte tovább a leány.

— Kenézéknél dógóztam, — felelte lassan Benyhe Palkó, s csodálkozva nézett a leányokra.

Pedig Benyhe Palkó nem igen erőltette meg magát. Állandó munkát nem vállalt, de nem is használhatták egy nap se egyfolytában; csak egy-két órára lehetett befogni, akkor azután dolgozott három ember helyett.

egymagában jár, míg a vadorzók és fatolvajok újabban már egész orczátlanul csoportosan üzik gonosz mesterségüket, az esetleges fegyverhasználatnál tehát ha egyáltalán vannak szemtanuk, úgy azok rendesen az orvvadászok vagy erdőkárosítók sorából kerülnek ki, már pedig hogy ezek még az igazság kedviért is az erdészeti vagy vadászati altiszt javára tegyenek vallomást, tehát hogy legrettegettebb ellenségük javára billentsék az igazságszolgáltatás mérleget, alig képzelhető, sőt biztosra lehet venni, hogy száz eset közül legalább 99-ben annak vesztére fognak törni.

Az a kérdés merül fel már most, hogy ilyen esetben az ítélkező esküdtek kinek adjanak igazat: vajjon a vadorzásuk vagy erdőkárosításuk folytán joggal romlott erkölcsű szemtanuknak, vagy pedig a feddhetlen életű, hivatalos esküt tett erdőőrnek, vagy vadásznak. Mi azt hisszük, hogy ez utóbbinak az állítása mindig nagyobb bizonyító erővel bír, mint az előbbieké, sőt ezek meghiteltetését kereken el kellene utasítani.

Kíváncsian várjuk a Csányi ügy fejleményeit, miről annak idején tisztelt olvasóinknak beszámolni el nem mulasztjuk.

A farkas fogása és vadászata.

(Folytatása).

A kinek hajlama, alkalma és módja volt ezen orkos ragadozó csordák káros és veszélyes garázdál-

kodásait kölyök koruktól anyányi nagyságot elért kifejlettségükig közelebből megfigyelni: az bizonyára tapasztalta, hogy az ő életük jobbadán csak rabló barangolásban nyilvánul; mégis tagadhatatlan, miszerint legkedvencebb tartózkodási és kölykezési tanyául a falvaktól távolabb eső, nagyobb terjedelmű oly erdős vidékeket, avagy egresekkel sűrűn benőtt oly nagyobb nádasokat választanak, melyeknek csendje szénégetés, kötörés, bányamivelés, sertésmakkolás, nádvágás, vagy marhalegelés zajától legkevésbé háboríttatik. — Az öreg farkasok tavasztól csaknem ősz kezdetéig ide hurezolják kölykeik táplálására ama termédek s leginkább szelid házi állatot, melyet esteli alkonyodás, de főleg hajnalhasadta előtt a legelőkön lecsapniok s zsákmányul ejteniök sikerült. Csalhatlan bizonyosságai ennek s egyszersmind a farkas-tanya felfedezését lényegesen megkönnyebbitik ama, a tanya környékén már száz ölnyi távolságban is szemlélhető, szétszórt, számos nagyobb csontmaradványok, valamint a szigorúan tilalmazott sűrű vágások apró tisztásain buján felburjánzott nagy füben. vagy nádasok csirittyásaiban még távolabbról is észrevehető nagymérvű járatok, csapások, egyes önálló bokrok körüli hanczurozás okozta gázlások, melyeket a farkas-kölykök csapatban végzett társas kedvtelésük kielégítésének bizonyos jeléül naponkint visszahagynak. Szeptember hó eleje körül azonban a vén farkasok már felhagynak a zsákmányok megszokott tanyájukra való hurezolásával, hanem kezdi a már akkor jó erőben levő fiatalokat arra szoktatni, hogy a prédához ők jöjjenek el; s nehogy a többnyire nyílt legelőkön lecsapni szokott csikó, borju, juh stb. elragadása körül az ifjak tapasztalatlanságát még valamely veszély érhesse, kezdetben még maguk czipelik a prédát, de csak a tanyához legközelebb eső erdőszélbe s onnét néhány halkabb vonítással csalogatják fiaikat oda s e vonítással mindig nagyobb távolságról begyakorolván azokat, végre november hó eleje

Különben vagy a városban, vagy a tanyák közt tekergett. Meleg tavaszi napokon a piacon, a templom előtt sütkérezett, de legjobban szeretett a Tiszánál ögyelegni, a buzás hajókat nézegette, a hol néhanapján ráfanyalodott a zsákhordásra is. Legboldogabb azonban akkor volt, ha elvonulhatott a Tiszapart egy csendes helyére, a füzes aljába; lehasalt ilyenkor a fövénybe s nézte órákhosszáig a gyorsan hömpölygő sárga víz folyását. Ilyenkor élt igazán, távol az emberektől, a kik gunyolták s féltek nagy erejétől, azt pedig nem bocsátották meg neki, hogy erejét nem használja föl az ő hasznukra. Zárkózott volt s ez a zárkózottság az öntudatlan természetimádást oltotta a lelkébe. Ha a folyó partján ült s a vizet nézte, mely szakadatlan mozgásban vonult el előtte, a végtelenség, valami soha meg nem szűnő erő érzése érintette meg a lelkét; a sebes víz elragadta érzéseit, visszatükröződött benne a lelke s a víz vitte, vitte előre, szakadatlanul; a háta mögött csöndesen, szinte buskomoran beszélgettek a füzek . . .

Régen volt. Az apja valakit verekedésközben agyonütött. Néhány évre ítelték el, de nem került vissza többé: a börtönben meghalt. Benyhe Palkó úgy nőtt föl, mint valami utszéli paraj, s a dac és keserűség, az emberek megvetése egészen más fogalmat alkottak lelkében a jogról, az emberi törvényekről és a dologról.

Néha, tavasszal, ha a füzek leveleiből kiáradó nedves, erős illat a fejébe szállt, az ujszerű illatárban fürdő melegség átjárta testét, vad ereje fájdalmas dühben tört ki; szerette volna a fűzfákat gyökerestől kirángatni a földből s lesujtani velük azokra, a kiket szívéből megvet és utál, s a kiktől megszabadulni mégsem tud; a kicsinyes munka aprólépésű, megalkuvó emberkéire.

Csak az anyját szerette ez a hatalmas fiú. Bizalmatlan, tartózkodó és durva volt mindenkivel szemben. De egészen ellágyult, ha anyját meglátta s elszomorította ilyenkor, hogy ereje parlagon hever, hogy nem dolgozik és nem keres.

Az este fényes volt. A hold valahol alant járt

körül már annyira ébren hallgatva várnak az ifjak tanyájukon a prédára, illetve a jóval hajnalhasadta előtt távozott vének vonítására, hogy az bármily táj felőli irányban hallatszék is, elhangzását jóformán be sem várva, a legélénkebb ujjongásos vonítgatásokkal torkuk szakadtából felelnek valamennyien egyszerre vissza s főleg, ha éhesebbek, nyilsebességgel rohannak a hang egyenes irányában, egész biztonsággal a kész prédához. — Midőn azután a beállott nagyohb hóesés és erősebb fagyok a marhák szabadban való legeltetését lehetetlenítik, a vén farkasok az ifjakkal együttesen kezdik meg rablógyilkos támadásaikat az erdei hasznos vadakra és ebbeli batárt nem ismerő torkosságuk különösen az őzállományra — főleg ha az időjárás is nekik kedvez — gyakorta végzetes szokott lenni, mivel köztudomás szerint az őzek, hogy magukat a kegyetlen viharos, zord hideg s havas szélfuvások ellen megóvják: rendszeren a nagyobb erdőlábak és töbrökbe összebujva szoktak elrejtőzve lenni, mit e folyton barangolók a havon könnyen kiszimatolván, rendszeres hajtóvadászatot intéznek ellenük s esetleg ha a nagy hó annyira meg van fagyva, hogy a farkasokat megbirja, az őzek vékony lábai és éles körmei alatt pedig, mint rendszeren történni szokott, besüppedezik: kérlelhetetlenül valamennyien martalékul esnek, mert amit el nem fogyaszthatnak a farkasok, azt máskorra hóba kaparva rejtik el. A fentebb jelzett s pontosan megvigyázott tapasztalatokon alapuló ismertetésből egy gyakorlott vadász — nem kétkem — önmagától is reá fog jönni, hogy a farkasok puskaeső elé varázsolásának „mestersége“ csupán a kellő időben, kellően utánzott vonításban rejlik s minthogy egy latin közmondás magyarra fordított szövege szerint „az ember az embernek farkasa“: a vonítás utánzása sem járhat nehézséggel, mely mindössze is abból áll, hogy guggoló helyzetből, a nyakat kissé hátraszegve, egy lélegzetvétel alatt kell az ÁÚ betűket egymásbafolyva torok-

szakadtából — lehetőleg hosszan vontatva — elénekelni, vagyis az egy lélegzetvételt felszívott levegőt kitelhetőleg vastag, mély, egész hangerővel az Á-ból Ú-ba átmenő s abban elhaló bosszas vontatással kell kiadni, illetőleg elvonítani; az igaz, hogy sokkal könnyebb megtenni, mint leírni. — Amely vidékeken tehát e rablók garázdálkodásának színhelyéről tudomást szereztünk, attól körülbelül 1—1½ órányi távolságra eső legterjedelmesebb erdőtest magasabb és sűrűsebb részének, valamely kevésbé hirtelen meredek elé vagy csúcsa alatt, az oldalban kell kinézni a lesre legalkalmasabb természetes buvhelyet, mire legezélszerűbbek a dült fák, omlások, nagyobb kő- vagy fatörzsek. — Az ülőhely jó előre akként igazítandó el, hogy előlről amennyire lehet takarva legyünk, de hogy onnét a majdan magnak hangjukkal elárult irányból érkező farkasokat akadálytalanul és lövésre alkalmas helyen szembe fogadhassuk. A les-helyen hajnalhasadta előtt legalább egy jó félórával már ott kell lenni s nesztelenül hallgatózni arra, vajjon a prédavadászatban levő öregek nem adtak-e már hangot, mivel igenlő esetben aznap próba-kísérletet sem szabad tartani, hanem másnap korábban kell kimenni s mihelyt a hajnali szürkület tíz lépésre biztos czélt venni enged: az erdőség legkiterjedtebb iránya felé egy erdteljes vonítással meg kell kezdeni az akciót; az erre azonnal nyert felelettel szembe fordítjuk gyorsan az ülést s a közeledő csörtetés iránya felé figyelve, arcba fogott fegyverrel várjuk az előnkbe rendszeren hosszú lánczokban — egyik a másik után — itt már lassabban és szimatolva kullogókat s a legkedvezőbb pillanat felhasználásával a tetszés szerint választott legszebb példányokra intézzük lövéseinket. — Gyors kézzel s egy második teljesen lőkész fegyverrel, melyet magunk előtt elhelyeztünk, a pillanat kedvező alakulásához képest többször is puskázhatni. Ha azonban az első csal-vonításra rögtön kapott felelet igen messzirő

még, de a nyári este lelke s a csillagok sugárzása átömlött az érzésekbe.

Egy darabig nézték egymást Benyhe Palkó és a leányok. A legény meglepetéssel és csodálkozással, a leányok az erőnek egy pillanatnyi öntudalan bámulatával.

De az egyik leányban fölébredt a pajkosság.

— Hallja kend a trombitás bandát? — kérdezte Benyhe Palkótól.

— Hallom. A komédiába, — felelte Palkó, s egy pillantást vetett a leányra.

— Birkóznak ma is! — folytatta a leány.

Benyhe Palkó a vállát vont.

— Földhöz vagdossák a legényöket! — tüzelte a leány a legényt.

Palkó egy kis ingerültséggel fölvetette a fejét.

— Hát csak vagdossák!

— Kendet is földhöz teremtené az a talján!

Benyhe Palkó vállat vont.

— Miért nem mutatja meg kend, hogy mi

a magyar böcsület? — faggatta tovább a leány Palkót.

— Bánom is én! — mondta Benyhe Palkó, s tovább akart indulni.

— Fél kend, ugy-e? — kiállt feléje a leány. A többi pedig nevetett.

Benyhe Palkónak fejébe szállott a vér.

— Nem félök. Sömmitül se félök, — morogta, s állva maradt, mintha várt volna még valamit.

— Az ilyen legénynek, mint kend nem zsákhordás való, hanem egy kis virtus: akkurát mint Kinizsi Pálnak, vagy Toldi Miklósnak!

Benyhe Palkó megreszketett. Szeretett volna valamit összeroppantani, de csak az öklét szorította össze keményen, a leányok pedig édesen, ezüstösen nevettek.

Szó nélkül otthagyták őket. A mig hazaért, zajgott a lelke. A leányok gunyos, incselkedő szavai a lelkébe markoltak. Bár megvetette az embereket, fájt neki, hogy őt is a maguk szemével nézik.

A merre ment, minden csendes volt, csak nehéz

hangzott volna s azt a farkasok érkezése a szükségesnek talált idő multával sem követné: biztosabb tájékoztatásunk könnyítéseül tanácsos még egy halkabb esalonvitást megereszteni, mire alig szoktak felelni, de annál gyorsabb csörtetéssel rohannak elő. A lövések után a meglövöldözött farkasokkal mit sem kell törődni, hanem a gyorsaa megtöltött puskával még egy jó félóraig lőkészen s helyben maradván, várakozunk az öreg farkasra; ez, miután most már messze elhallatszható, mély hangú vonítására az életben maradt, de a váratlan közelből kapott lövésektől rendkívül megriadt s világnak szaladt farkasok oda sem hederítenek: e meglepő szokatlanságból rosszat sejtve, hangadás nélkül a tanya környékére siet s az ott kiszimatolt friss nyomon lassú, óvatos léptekkel mindaddig holad, amíg a reá várakozó vadász puskája elé kerülve, agyon lövetik.

(Folyt. köv.)

Hasznos tudnivalók.

A gyümölcsfa ápolása télen. Most, midőn minden gazdálkodónak elég ideje van, érdemes a gyümölcsfák törzsének tisztítására, a fák trágyázására és koronáinak kimetszésére is gondolni. Hogy szép, jó, egészséges és termékeny gyümölcsfákkal bírjunk, szükséges, hogy minden év őszén ezek körül nagyobb körben a talaj megásva legyen, hogy a gyökérzethez levegő, nedvesség és tápanyag könnyebben hatolhasson.

Ily téli időben vegzendő a fák koronáinak kimetszése, kitisztítása. A korona belsejéből minden, továbbá az egymást keresztező és az egymást dörzsölő ágak mind eltávolítandók ugyannyira, hogy a korona belsejébe világosság és levegő akadálytalanul behatolhasson; mert azon gyümölcsök, melyek a korona belsejében nőnek, sohasem lesznek izletesek, nem fejlődnek szépen ki és a korona külsőbb részeiben levő gyümölcsöktől sok tápanyagot vonnak el.

A koronának kimetszése (kitisztítása) fiatalabb fáknál

lépéseire ugatott néhány kutya. Házuk a város szélén volt, a kubikgödör mellett, s az alacsony vízben nőtt nád egészen körülvette. A hold lassan emelkedett a távoli jegenyék nyugodt, sötét oszlopai között, lágy fehérsége előmlött a nádason, mely alig-alig lélezgett; csak nagyritkán váltott ki belőle egy hosszú, csendes sóhajt valami kósza szellő.

Benyhe Palkó leült a kubikgödör partján, a sötét vizet nézte a nádas aljában; a víz aludt mélyen, a hold nem szötte még át a nádat, s mint valami bánatos, lágy, megnyugtató zsongás folyt bele az éjszaka-bába a békák zenéje.

Később lecsittult, s lassan bement a házba. Az anyja már lefeküdt, de észrevette a fiút. Gyöngéden kérdezgette. Palkó emondta, hogy hozott néhány hatost.

-- Valahová el köllene mönni bérösnek, vagy affélének, — javasolta az asszony.

— Hogy a más kutyája lögyek! — vágta ki a szót a fiú.

Az asszony megijedt.

minden második, idősebb fáknál azonban minden negyedik évben kellene történnie.

A korona kimetszése után a törzs és vastagabb ágak mohától és a régi felpattogott holt héjtől, héjkaparóvas és aczélsodrony-kefével vagy más kemény érczemű eszközzel megtisztítandók.

Hogy ha a fák törzsei az őszi folyamán nem lettek volna méztejvel bemázolva, akkor ezen munka most is végezhető, és pedig: frissen oltott méz és marhatrágya, trágyalével annyira higitandó fel, hogy ez egy nagyobb ecsettel mázolható legyen. Ezen bemázolás a fákra igen jó hatással van; a nyulakat a törzsek megrágásától távol tartja, a kártékony rovaroknak a törzsöni tartózkodását meggátolja, elpusztítja a kártékony rovarok álcáit, a fák sima héját kapnak ez által s a kora tavaszi kihajtást is visszatartja, mivel késői fagyoknál előnyösebb a későbbi kihajtás.

Ezek megtörténte után a törzs körüli meglazított talajra terítsünk bármily trágyát, legjobb azonban e célra a régi érett trágya szarvasmarhaktól.

Az így ápolt fák a tulajdonos örömeire mindig termékeny, egészséges és ellentálló állapotban maradnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. Mint egy visszaérkezett lap czimzalagjára teti megjegyzésből sajnálattal értesülünk, kartársunk és lapunk buzgó hive, Armás Péter m. kir. erdőőr Vercserován elhunyt. Ugyancsak e hó 11-én kiragadta a könyörtelen halál néhai Rákóczi (Atzberger) Imre özvegyét, 11 élő gyermek anyját szerető gyermekei köréből. Az Istenben boldogult több derék fiat nevelt az erdészetnek s már csak ezért is megérdemli, hogy róla kegyelettel megemlékezzünk. Adjon az Ég az elhunytaknak csendes nyugodalmat, a hátramaradottjaiknak pedig vigasztalást!

A tavasz hirnökei. Noha még a tél uralg, de máris megjelennek a tavasz első hirnökei — mükerteszeink, faiskola-tulajdonosaink és magkereskedőink ajánlatai és katalógusai, minden ujat, szépet és hasznosat

— Nem azért, fiam, édös fiam, — folytatta, — de egy kis kereset kéne. Hébekorba egy kis szalonna elkélne, neköd is jobb vóna, mög egy kis pénz...

— Pénz, pénz. Az köllene, — mormogta Benyhe Palkó. — Azután szalad mindönki. Neköm nincs, neköm nem is lösz. Neköm nem is köll, hanem egy husáng, hogy végiglupáljam vele ezöket a rongyosokat, a kik úgy néznek rám, mintha a szömöm is az üvék vóna!

Az utolsó szavak fájdalmas kiáltásokban szakadtak föl a Palkó lelkéről.

Az asszony elkezdett sirni.

— Fiam, fiam! Az apát is szöröncsétlen vót!

— Az vót...

Azután ellágyulva folytatta:

— Ne rijjon, édösanyám, hiszen csöppen itt is, ott is, mögrösznek, én mög eladom magam...

A kis ház lassan elcsendesedett. Mindketten elaludtak.

(Vége köv.)

elezve melyekkel mi az 1903. évben kertjeinket díszíthetjük és szántóinkat elláthatjuk.

Előttünk fekszik a már előnyösen ismert temesvári Mühle Vilmos cs. és kir. udvari szállító, magkereskedő cég nagy és rajzokkal bőven ellátott főkatalógusa a legelegánsabb kivitelben, mely minden asztalnak díszére válik s egyszersmind annyi hasznos tudnivalót tartalmaz, hogy sokféle ketikönyvet pótol; mert a számos képleteken és a cikkeknek objektív tárgyilagossá leírásán kívül, még az egyes növények tenyészthetése nézve is, hasznos utmutatásokat tartalmaz s kérésre a cég által igyenesen megküldetik.

Ezen elegáns kiállítású katalógus a régi jó hírnevű Légrády testvérek budapesti nyomdájából került ki s a magyar nyomdaipar díszé.

Egy elefánt kivégzése. Topsy, a négyezer kilogramm súlyú elefánt, sehogy sem tudott belenyugodni rabsága lánczaiba. Ketrecében vissza-visszagondolhatott azokra a boldog időkre, a mikor még szabadon taposhatta a rengeteg buja növényzetét, kénye-kedve szerint téphette ki ormányával a fatörzseket s ilyenkor elfogta a szabadság utáni vágy s dühösen csirógatta meg ápolóit. Ilyen kedélyállapotban rövid idő alatt három ápolót küldött a másvilágra Topsy, az egész Long Islandban híres elefánt. Az állatkert igazgatósága e tetteiért elhatározta, hogy elpusztítja Topsyt. Coney Islandban történt meg a kivégzés és pedig vilamossággal, méreggel és megfojtással. Hatalmas adag ciankálit adtak be neki, azután kötelet kötöttek a nyakára, melyet egy gőzgéppel kötöttek össze, végül elektromos vezetékkel erősítették testére. 6000 volta áram futott át tíz percig Topsy testén, mely egyet vonaglott s ezután összeesett.

Viaskodás medve és vadkan között. Nagyszerű élet-halál harcnak voltak szemtanúi a múlt héten a valóci 38. számú vasúti őrház lakói. Ugyanis az erdőből két hatalmas vad, egy medve és egy vadkan törtetett elő s az őrház közelében addig viaskodtak, míg a vadkan végre futásban keresett menedéket, a medve azonban utána iramodott s a vasúti töltés mellett utolérte, hol aztán a félholtra sebzett vadkant még egyszer alaposan helybenhagyva, méltóságteljesen ballagott vissza az erdőbe.

A furfangos sertéskereskedő. Egy abaujszéplaki ember különös módját találta ki annak, miként lehetne könnyű szerrel pénzhez jutni. Bejárta a falvakat s mindenütt elhíresztelte, hogy a kassai állatvásár a sertésvész miatt nem lesz megtartható. A vásárra készülő gazdák erre ponton áron próbálták eladni a sertéseket és a széplaki paraszt, aki több, mint száz sertést vásárolt össze igen olcsón, azután behajtotta az állatokat a kassai vásárra, a hol vagy tízszeres pénzt is kapott értök. A becsapott gazdák — mint levelezőnk írja — feljelentést tettek az élelmes csaló ellen.

Megették a farkasok. Bártfáról jelentik, hogy Milosz János erdőkerülő: a huktóci erdőben szétépték és fölfalták a farkasok.

Boszut állt a családján. Borzalmas gaztett tartja igazgatóságban Temesvár városát. Magenheimer Mihály tizenkilenc esztendősi tisztességes családból való pincér, a kit javíthatatlan könnyelműsége miatt kitagadtak, halálra sebesítette kis öcsjét, hogy, mint mondja, boszut álljon, a családján. Az iskolánál megleste tizenhárom esztendősi Antal öcsjét s hosszú késével hasba szúrta. A merénylő azután mint tudósítónk táviratozza, rendőrségre futott, a hol följelentette magát. A kis diák a halállal vívódik a kórházban.

Török alkoholisták. A szesz — mondják, a kik zesretik — magáért is jó; hát még ha a tilos öröme is

gyarapítja a kellemetességét! Az igazhívő mohamedánusnak megtiltotta a próféta a szeszivást, a mitől olyanná aljasodik az ember, mint a disznó; de azért akad török szépen, a ki szívesen és sűrűn megfényli magát ilyen lealázkodással. Azok száma, a kik Mohamed törvényéről így megfélekezének, ujabban annyira megsaporodék, hogy a szultán ime kénytelen leve iradét kiadni ellenük. Ez iradéban elrendeli a fényes ábrázatu nagyur, hogy szesz ital többé a boltokban ne áruljanak. A mely igazhívő pedig a tilos élvezet gőzétől megszárdult találtnék, az elsőizben megintessék, másodikban szigoruan megdorgaltassék, harmadizben pedig megbírságotassék. Az iradé megokolásában szép tanítás is olvasható a szesz ártalmasságáról és a józan élet hasznáról.

A szakácskirály. A király ebédjét enni is jó, de főzni, úgy látszik, még háládatosabb. Egy londoni ujság cikket közöl Edvard király főszakácsáról, Menager urról, a kinél jobb sora nem sok halandónak van Európában. A főszakács évi fizetése kétezer font sterling, vagyis 50 000 korona, annyi, mint egy tábornoké, jóval több, mint a British Muzeum igazgatójéé, négyszer annyi, mint egy angol püspöké, Menager ur, a ki származására nézve francia ember. nem lakik a gazdája házában, van neki magának is háza, jó távol a Buckingham-palotától, de ez nem baj, a főszakács ur úgy se jár gyalog, a módja megengedi, hogy kocsit tartson magának. Délelőtt tizenegyig semmi dolga; az első reggeli nem az a műfaj, a mely méltó formája lenne az ő művészetének. Az ő gondja csak a villásreggeli meg az ebéd, ezeknek készíti el a tervét. megadja a stílusát, értekezik Farguhar lord főkonyhamesterrel, megvárja, míg kész az étel, megnézi, megkóstolja, azután megint a hintájába száll és hazarobog. Ilyen körülmények között érthető, ha a maga művészetét a világon az elsőnek tartja, gőgös is egy kicsit és nem szívesen áll szóba minden egyetemi professzorral.

A legkisebb óra. A régiek tudtak alkotni nagyot, hatalmasat, évezredekre szóló, de tudtak alkotni finomat, kicsit, babra munkát is, bár eszközük kevesebb is volt, nehezebben kezelhető és durvább is volt, mint ma. Viszont igaz, hogy idejük volt annál bőségebben. Még száz esztendővel azután, hogy Hele Péter az első zsebórát megszerkesztette, a mely meglehetősen idomtalan portéka volt, a tizenhatodik században már nagyragu asszonyok divatja volt, hogy olyan fűbevalót viseljenek, a melybe finom művű kis óra volt illesztve. Így azután a fűlőkön lehetett meglátni, hogy hányat ütött az óra. Arnauld abbé elmondja emlékirataiban, hogy I. Jakab angol király feleségének, dániai Annának volt egy kedves gyűrűje, a melyben a kő helyén gyönyörű kis óra volt. Ez az óra nemcsak mutatta az időt, hanem ütötte is. Az oldalából finom kis aranykalapács nyult ki, a mely a gyűrű viselőjének az ujjára kopogtatja, hogy hány az óra.

Fiu az apja helyett. Két évvel ezelőtt, december 20-án, Halla Petert, ifjabb Pálffy János podmerici uradalmának főerdészét, éjjel az erdőben egy erdőkunyhó közelében agyonlőtték. A gyanu Kristofovics János vadorzóra esett, a ki régi haragosa volt a főerdésznek, s a kit, bár tagadta a tettet, el is fogtak, nem tudta alibiét igazolni. Tíz nappal később a nagyszombati járásbírósnál jelentkezett ifjabb Kristofovics János, a vizsgálati fogoly fia, s előadta, hogy a főerdészt ő ölte meg, nem az apja, ő is csak önvédelemből, mert Halla először rálőtt s őt a kezefején meg is sebesítette. Minthogy ezt Singhoffer Ferencz erdész, tanu is bizonyította, az apát azonnal szabadon bocsátották, a fiut pedig a pozsonyi esküdtbírósnak nyolcz évi fegyházra ítélte, Ezt az ítéletet a Kuria negyedik büntető tanácsa megerősítette.

Szerkesztői üzenetek.

Özvegy Krizsán Jánosné és árvái részére lapunk zártáig még a következő adományokat vettük: Sándor Antal urtól Bács-Almásról 4 kor. 55 fl., ifj. Kárpai István urtól Szolymáról és Naszladý Sándor urtól Pilis-Maróthról 2—2 koronát, Pataki Imre urtól Alvinczről 3 koronát. A nemes szívű adakozók fogadják hálás köszönetünket! **Dáner József** urnak. Nyén, Igen, június hó végeig rendben vagyunk. **Kiss István** urnak. Túrje A 4 korona előfizetés be van jegyezve. A hiányzó számot pótoltuk. **Pataki Imre** urnak. Alvincz. A vámbérlőnél egészen hitelt érdemlően igazolhatja magát hivatalos szolgálati könyvével, melyet szolgálatában úgy is mindig magával hord, de kérhet hivatali főnökétől külön igazolványt is, mellyel ugy személyazonosságát, mint vámmmentességét is igazolhatja.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Szepesvármegye közig. erd. bizottságától.

710 szám, erd. 1902.

Pályázat erdőőri állomásra.

Szepesvármegye területén állami kezelésbe vett erdők és kopár területek őrzésére a löcei m. kir. járási erdőgondnokság kerületéhez tartozó Szepesváralja és Zsegra székhellyel rendszeresített kerületi erdőőri állomásokra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen kerületi erdőőri állomások a megállapított erdőőrzési szervezet szerint a II. díjosztályba való sorozással 670 korona évi készpénz összjavadalmazással vannak szervezve. Az erdőőr köteles szolgálatban az erdőőrzési szervezetben előírt egyenruhát viselni. A szepesváraljai állomás 1903 évi márczius hó 1-én, a zsegrai pedig április hó 15-én foglalandó el.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879 évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, jó látó-, halló- és beszélőképeességüket megyei vagy honvéd orvos által kiállított bizonyítvánnyal valamint életkorukat, illetőségüket anyakönyvi kivonattal, és eddigi szolgálatukat, nemkülönb a magyar nyelvnek szóban és írásban, a tót nyelvnek legalább szóban való birását igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt és Szepesvármegye közigazgatási erdészeti bizottságához címzett folyamodványukat legkésőbb 1903 évi február hó 5-ig a löcei m. kir. állami erdőhivatalhoz benyújtani.

A szolgálatra vonatkozó határozmányok a közigazgatási erdészeti bizottságnál, valamint a löcei m. kir. állami erdőhivatalnál és annak alárendelt m. kir. járási erdőgondnokságoknál tekinthetők meg.

Lőcsén 1903 évi január hó 12-én.

erd. biz. elnök helyett:

Raisz György,
erd. biz. jegyző.

Vadász kerestetik. Nagyméltóságu gróf Csekonics Endre ur veszprémmegyei enyingi uradalmában a vadászállás — elhalálozás folytán — megüresedvén arra pályázat nyittatik. A vadászati és a vadgondozási jártasságon kívül a faültetés és ápolásbani gyakorlat, és hogy kath. legyen kívántatik. Pályázni szándékozók, okmányaikat f. évi február hó 15-éig az alólírt igazgatóságához nyujtsák be, hol az állással járó fizetési és szolgálati feltételek megtudhatók. Zsombolya (Torontálmegye) 1903 jan. 5. Nagyméltóságu gróf Csekonics Endre ur uradalmi igazgatósága. Baar József.

Eladó

egy kitünően idomított vizsla. Közelebb leírás-sal és feltételekkel szolgál: **Polcz József, Bisse,** u. p. Siklós. Baranya megye. 2—3

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfityenyésztési képes szaklap foglalkozik a baromfityenyésztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel. A lap az Országos Baromfityenyésztési Egyesület hivatalos közlönye és **Parthay Géza** igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatvány számokat szívesen küld a kiadóhivatal:

Budapest, Rottenbiller-utca 30 szám.

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fáczánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatot magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állatnagyszerkedő”: **O. Frank, Wien IV., Waaggasse Nr. 12.** Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatkedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyul-fogáshoz saját hálót és foglyok s fáczánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoológiai és kinológiai képes szaklap **Bárony István** és **Fónagy József** közreműködésével szerkeszti **Parthay Géza**. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatvány-számokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmivelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDO ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmivelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

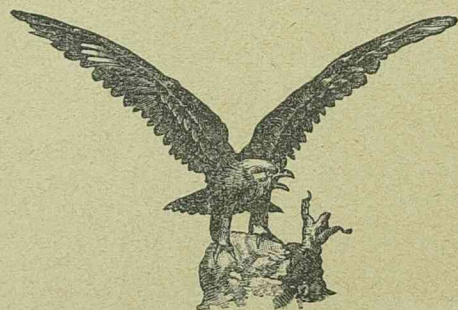
SZEGEDEN

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS FELTÁLLÓJA A REMONTOIR INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL KÉSZPENZERT VALAMINT RÉSZELETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen